Julkisen talouden suunnitelma 2026-2029

Sivistysvaliokunta 6.5.2025

Heikki Kuutti Uusitalo
johtaja, politiikka ja vaikuttaminen

Koulutus ja osaaminen ovat ratkaisevia

talouskasvun, yritysten kilpailukyvyn ja yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta.

SIVISTA

Opetus- ja kulttuuriministeriön määrärahataso

- Määrärahat kehyskaudella keskimäärin noin 8,7 miljardia euroa
- Lisäksi kuntien rahoitus koulutukseen
- Julkinen kokonaisrahoitus koulutukseen Suomessa noin 12 miljardia euroa

SIVISTA

Korkeakoulutuksen rahoitukseen leikkauksia

- Valtion budjetissa korkeakoulujen rahoitus yhteensä 3,3 miljardia €
  - Yliopistot 2,3 mrd €, ammattikorkeakoulut n. 1,0 mrd €
- Hallituksen leikkauspäätökset:
  - 2026: 52,7 + 30 = **82,7 milj.**
  - 2027: 52,7 + 20 = **72,7 milj.**
  - 2028: 52,7 + 15 = **67,7 milj.**

SIVISTA

Korkeakoulutukseen myös lisäyksiä

- Aloituspaikkojen lisäämiseen 100 miljoonaa euroa ma. rahoitusta
- TKI-rahoitusta suoraan korkeakoulujen perusrahoitukseen
- Tämä on merkittävä periaatteellinen ratkaisu!
- Summat vielä pieniä, mutta linja oikea.
- Valitettavasti muut leikkaukset heikentävät vaikuttavuutta

SIVISTA

Kasvutavoite ja rahoituksen tarve

- Korkeakouluja koskee kasvutavoite!
- Koulutustason nostaminen vajaasta 40 prosentista 50 prosenttiin edellyttää **korkeakoulujen kapasiteetin kasvattamista**
- Tämä vaatii taas **pysyviä sijoituksia** henkilöstöön, osaamiseen, tiloihin ja laitteisiin
- Määräaikaiset rahoitukset eivät pysty nostamaan kapasiteettia kestävällä tavalla
- Korkeakoulutus ei ole projektitoimintaa!

SIVISTA

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–34 -vuotiaista 2023

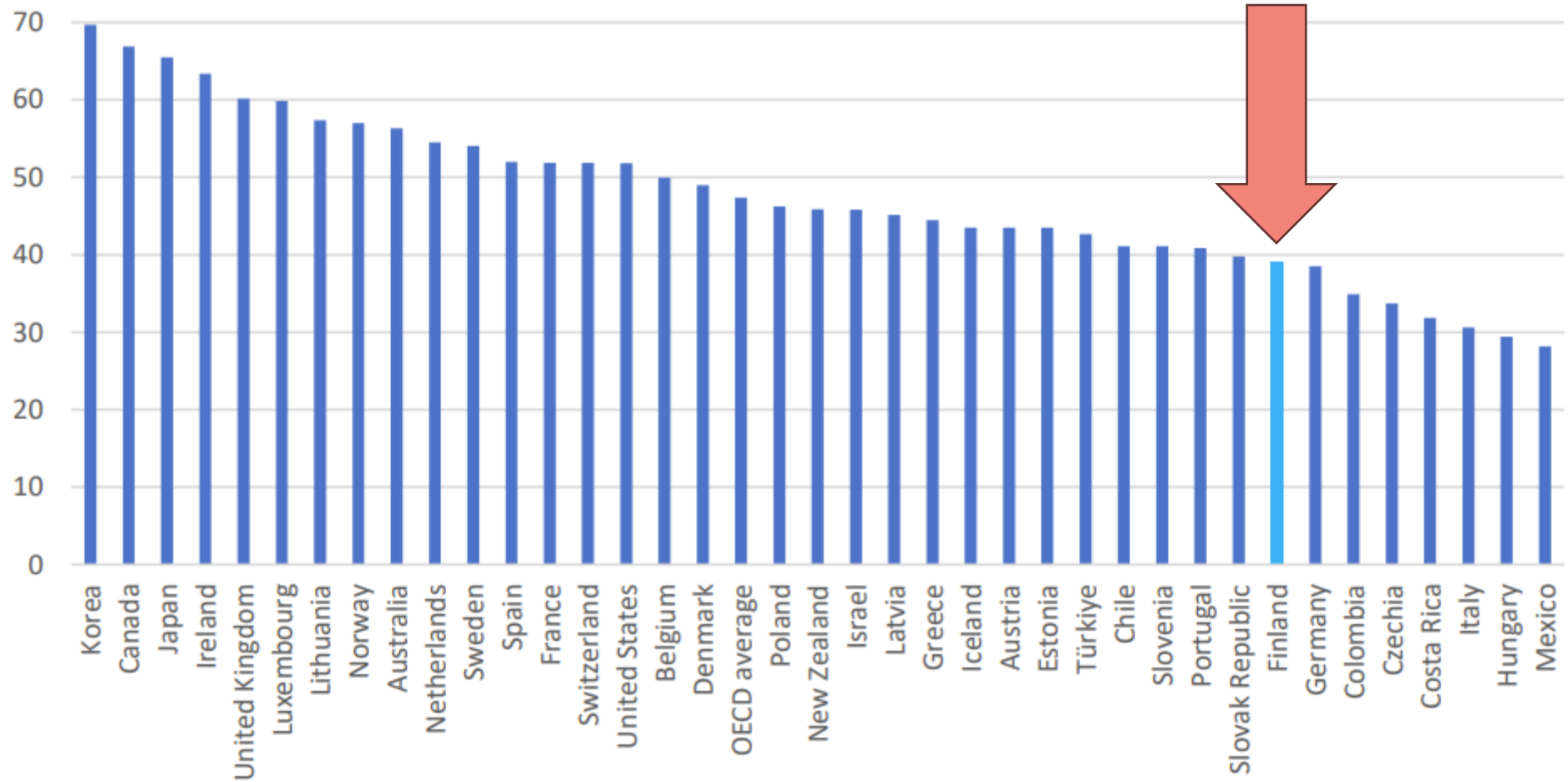

Lähde: Education at a Glance 2024 (OECD), kuva: Education at a Glance 2024:n taustamuistio (OPH+OKM+Tilastokeskus)

Kevään ylioppilaiden sijoittuminen

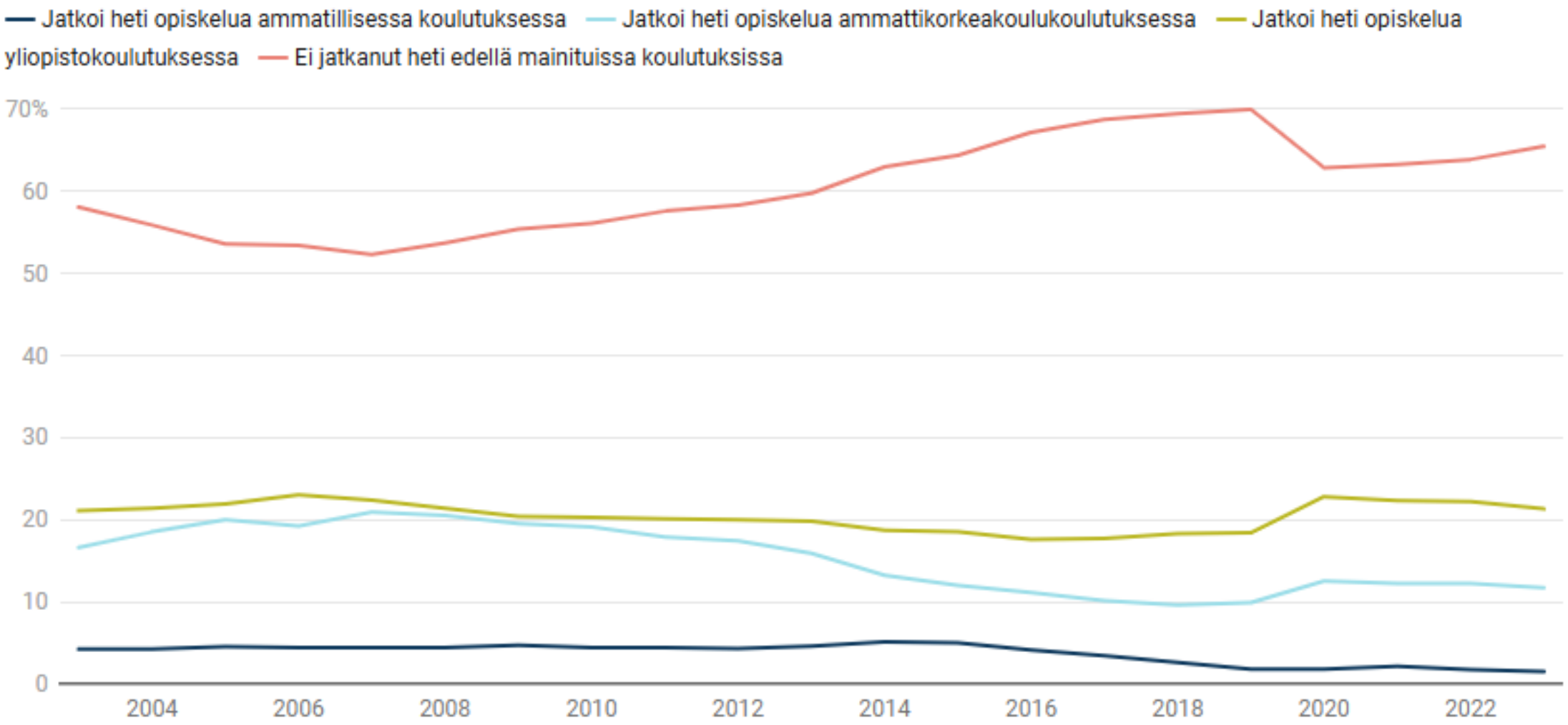

Lähde: Tilastokeskus. Kuva: Sivistysala ry

Muut korkeakoulutuksen muutokset

- **Korkeakoulututkinnon suorittaminen avoimessa**
  - Edistää nuorten pääsyä korkeakoulutukseen
  - Antaa mahdollisuuksia tutkinnon opiskeluun työn ohessa
  - Osaamisperusteisuus-ajatuksen mukaista
- **Avoimen korkeakoulutuksen maksusääntelyn vapauttaminen**
  - Korkeakoulut voivat kattaa koulutuksen kustannuksia paremmin
  - Tarjonta lisääntyy, koska tappiota tulee vähemmän
  - Ei tuo voitontavoittelua korkeakouluihin!

SIVISTA

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen näkökulma

- 75 miljoonan euron säästö kuntien valtionosuuksiin vaikuttaa kasvatukseen ja koulutukseen
- Yksityinen varhaiskasvatus toimii pienemmin resurssein kuin kunnallinen varhaiskasvatus
  - Palvelusetelien riittämättömät arvot ja korotusten jäädytykset haasteena
  - Palvelusetelilaissa korjattava!
- 6 milj. rahoitus varhaiskasvatuksen täydennyskoulutukseen
  - Yksityisten päiväkotien mahdollisuus hyödyntää rahoitusta?

SIVISTA